

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201101536-/TKJ

Dato
08.12.2011

**Spørsmål fra stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen til skriftlig
besvarelse – spørsmål nr. 390**

Det vises til brev av 2. desember 2011 fra Stortingets President hvor spørsmål fra Jan-Henrik Fredriksen oversendes til skriftlig besvarelse:

”De siste års utvikling med store flokker av rein på private beiteområder, har skapt store problemer for mange bønder som driver med annen type næring enn reindrift. Flere som har sauehold som næring opplever at reindriftsutøvere tar seg til rette og bruker andres inn og utmark etter eget forgodtbefinnende. Fra tidlig om våren til sent om høsten er det reinflokker på jordene til bønder som driver med sauehold. Hva vil statsråden foreta seg for å rydde opp i dette anarkiet/lovløshet?”

Som Landbruks- og matminister vil jeg innledningsvis gi uttrykk for at det er en selvfølge at de ulike primærnæringene i Finnmark skal gis gode rammebetingelser og ha grunnlag for å kunne eksistere side om side.

I den forbindelse vil jeg blant annet vise til den stortingsmeldingen om landbrukspolitikken som Regjeringen la fram 2. desember 2011. Jeg er svært opptatt av at det skal legges til rette for en bærekraftig reindrift.

Jeg følger situasjonen i reindriften nøye, og situasjonen i Finnmark som landets største reindriftsfylke, i særdeleshet. Her har vi gjennom det siste året hatt omfattende prosesser med å få fastsatt et bærekraftig reintall, og hvor Landbruks- og matdepartementet har omgjort vedtak og krevd ny behandling av reintallet for en rekke reinbeitedistrikter. Dette viser at situasjonen her følges opp med det største alvor.

Av reindrifftsloven framgår det at den samiske befolkningen på grunnlag av alders tids bruk har rett til å utøve reindrift innenfor de delene av fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark hvor reindriftssamene fra gammelt av har utøvet reindrift (§ 4 første ledd). At retten til å utøve reindrift er basert på alders tids bruk, er for øvrig også fastlått gjennom rettspraksis. Slik rett vil mange steder gjelde privat grunn.

Av reindrifftsloven følger det også at det innenfor det samiske reinbeiteområdet skal legges til grunn at det foreligger rett til reinbeite innenfor rammen av loven, med mindre annet følger av særlige rettsforhold (§ 4 annet ledd). Dette innebærer at innenfor det samiske reinbeiteområdet er utgangspunktet at rett til reindrift foreligger, med mindre det motsatte følger for eksempel av en dom som fastslår at det ikke er etablert rett til reindrift gjennom alders tids bruk.

Reindrifftsretten er i lovens forstand en bruksrett. Jeg skal ikke gå nærmere inn på de enkelte bestemmelsene her, utover å peke på at reindrifftsloven fastslår at retten til å utøve reindrift ”...gir rett til å la reinen beite i fjellet og annen utmarksstrekning, herunder også tidligere dyrket mark og slåtteng som ligger for seg selv uten tilknytning til bebodde områder eller dyrkede arealer i drift, dersom de ikke er holdt i hevd og heller ikke er i bruk som kulturbeite, med mindre arealet er inngjerdet med gjerde som freder for rein”. Beiteretten gjelder med andre ord fjell og utmark, og ikke ordinær innmark.

Når det gjelder reindrift i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av reindrifftsloven, har loven i kapittel 11 en rekke bestemmelser om sanksjoner og tvangstiltak som etter omstendighetene kan komme til anvendelse i de ulike tilfellene.

Representanten Jan-Fredrik Henriksen berører også situasjonen dersom reindrifften skulle bli tilkjent eiendomsrett til områder i Finnmark.

Det dreier seg her om prosesser som håndteres innenfor de rammer som Finnmarksloven trekker opp. Finnmarksloven ble som kjent vedtatt av Stortinget i 2005, og inneholder blant annet bestemmelser om utredning av bruks- og eierrettigheter, i regi av Finnmarkskommisjonen, til den grunnen som Finnmarkseiendommen overtok fra Statskog SF.

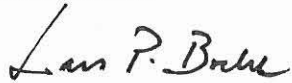
Avslutningsvis finner jeg grunn til å minne om at utfordringene i Finnmark knyttet til reintall og konflikter ikke er av ny dato. En viktig forutsetning for at man på sikt skal kunne løse de utfordringene man her står overfor, er at man har et hensiktsmessig lovverk som regulerer sentrale forhold rundt reindrifftsutøvelsen.

Forslag til ny reindrifftslov forelå allerede i 2001, men uten at dette var fulgt opp av tidligere regjering.

Det var sittende Regjering som ved tiltredelsen i 2005, tok tak i de viktigste forutsetningene for at man på sikt skal få til en bærekraftig reindrift, nemlig å få på plass en ny reindriftslov. Denne forelå som kjent i 2007.

Det pågår nå et sluttarbeid med fastsetting av bruksregler, noe som er en forutsetning for å kunne følge opp andre bestemmelser i loven.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Lars P. Brekk". The signature is written in a cursive style with a prominent initial 'L'.

Lars Peder Brekk